

Стална делегација Парламентарне скупштине
БиХ у Парламентарној скупштини Организације
за европску безбједност и сарадњу

Stalna delegacija Parlamentarne skupštine
BiH u Parlamentarnoj skupštini Organizacije
za evropsku sigurnost i saradnju /
Stalno izaslanstvo Parlamentarne skupštine
BiH u Parlamentarnoj skupštini Organizacije
za evropsku sigurnost i suradnju

PARLIAMENTARY ASSEMBLY OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
Delegation to the Parliamentary Assembly of the Organization for Security and Co-operation in Europe

Број/Број: 04/3–05-1-41/12
Сарајево/Sarajevo: 26.3.2012.

IZVJEŠTAJ
o učesću Stalne delegacije Parlamentarne skupštine BiH
u Parlamentarnoj skupštini OSCE-a na zimskom zasjedanju PSOSCE-a u Beču,
23. i 24. februara 2012.

Stalna delegacija Parlamentarne skupštine BiH u Parlamentarnoj skupštini OSCE-a: Dragan Čović, predsjedavajući Doma naroda PSBiH, Mirza Kušljugić i Lazar Prodanović, poslanici u Predstavničkom domu PSBiH, Jelena Rajaković, sekretar Delegacije, i Amila Žujo, prevodilac, učestvovala je na zimskom zasjedanju PSOSCE-a koje je održano u Beču, 23. i 24. februara 2012.

Zajednička sjednica tri generalna komiteta

Zasjedanje je počelo zajedničkom sjednicom tri generalna komiteta. U uvodnom obraćanju predsjednik PSOSCE-a Petros Eftimiou istakao je značaj povezivanja vladine i parlamentarne dimenzije OSCE-a, čemu treba da doprinesu i konkretni koraci i razgovori u posljednje vrijeme, kao što je, između ostalog, i prva posjeta generalnog sekretara OSCE-a sjedištu PSOSCE-a u Kopenhagenu, ali i učešće predsjednika komiteta PSOSCE-a na sastanku nadležnog komiteta OSCE-a. Kao najznačajniji princip u dobrim odnosima između vlada i parlamenata označio je povjerenje, a novu etapu u boljim odnosima između institucija OSCE-a kao „novo doba“. On je ukazao na činjenicu da su sukobi i dalje prisutni u regionu OSCE-a i da se još uvijek treba boriti za osnovna ljudska prava, kao i da parlamentarci treba u većoj mjeri da se uključe u prevenciju sukoba. Posebno su istaknute sloboda izražavanja preko interneta, borba protiv rasizma i ksenofobije i vojna saradnja među članicama OSCE-a. Također, podržao je rasprave o unapređenju uslova u zatvorima i uspostavljanju i očuvanju nezavisnog sudstva, što će i biti teme ovog zasjedanja.

Predsjednica Parlamenta Austrije Barbara Pramer ukazala je na značaj saradnje u OSCE-u i pozvala parlamentarce da ulože napore u zaštiti i jačanju ciljeva OSCE-a, posebno u sferi ljudskih prava. Ukazala je da je to posebno značajno u trenutku kada je propuštena prilika da se postigne konsenzus o tome na ministarskom sastaku u Viljnusu, u decembru 2011. godine. Generalni sekretar OSCE-a Lamberto Zanijer je u svom obraćanju istakao značaj daljnjeg jačanja i efikasnijeg djelovanja OSCE-a, a posebno saradnje međuvladine i parlamentarne dimenzije. Pozvao je parlamentarce da aktivnije djeluju i ponude nove ideje koje će poslužiti kao dodatani podsticaj međuvladinom dijalogu u okviru OSCE-a. Izvijestio je prisutne o rezultatima Samita u Viljnusu, održanog u decembru 2011. godine i iznio uvjerenje da će uz

pomoć predsjedavanja Irske doći do nove faze razvoja u kojoj će ova organizacija efikasnije funkcionirati. Također, upoznao je članove PSOSCE-a s namjerama, inicijativama i preuzetim aktivnostima irskog predsjedavanja tokom 2012. godine. Uslijedila je rasprava u kojoj su se poslanici interesirali o načinima djelovanja OSCE-a po konkretnim pitanjima, a posebno o situaciji u Gruziji.

U nastavku zajedničke sjednice tri komiteta, izvještaj o nacionalnim pitanjima podnio je Knut Volebek, visoki komesar OSCE-a. Upoznao je poslanike sa svojim aktivnostima u proteklom periodu. Posebno se osvrnuo na situaciju u Makedoniji i ukazao da u toj državi nije došlo do šireg sveobuhvatnog uključivanja albanske nacionalne manjine u društvene procese nakon stupanja na snagu Ohridskog sporazuma kojim se garantira proporcionalno učešće te manjine u državnim organima. Istakao je da će intenzivnije djelovati u zaštiti manjina na Balkanu i Kavkazu, uz ocjenu da je u ovim oblastima to potrebnije nego u drugim. Također, OSCE će ekspertizom pomoći u izradi normativnih akata u pojedinim članicama kako bi se unaprijedio položaj manjina i postigli visoki standardi. U raspravi su pokrenuta i pitanja o položaju nacionalnih manjina u Kirgistanu, te zaštite ruskog jezika u bivšim republikama SSSR-a, posebno u Litvaniji.

Predsjedavajući OSCE-a i ministar za evropska pitanja Irske Lusinda Kregton ukazala je na prioritete predsjedavanja, a to su: sloboda korištenja interneta, borba protiv trgovine ljudima, sloboda udruživanja i okupljanja, profesionalni i moralni standardi u demokratskom životu, sloboda religije i vjere i zakonodavni proces. Posebna pažnja bit će posvećena unapređivanju saradnje međuvladine i parlamentarne dimenzije OSCE-a. Također, irsko predsjedavanje radit će i na omogućavanju boljih uslova za ekonomsku saradnju, borbu protiv terorizma, korupciju i pranje novca, kao i rješavanje „zamrznutih konflikata“ u Pridnjestrovlju i Gruziji. Nakon izlaganja, uslijedila je rasprava u kojoj su se učesnici interesirali za uslove izdržavanja zatvorske kazne Julije Timošenko i situaciji u Siriji.

Specijalna predstavnica PSOSCE-a za pitanja rodne jednakosti Hedi Fraj predstavila je godišnji izvještaj i odluku Ministarskog vijeća OSCE-a u promoviranju jednakih mogućnosti žena u ekonomiji. Pozvala je nacionalne parlamente da aktivno učestvuju u dostavljanju podataka za ODHIR-ov projekat o formalnim grupama poslanica u parlamentima u regionu OSCE-a. Ukazala je na potrebu da se poveća broj žena među šefovima misija OSCE-a i njihovim zamjenicima. Također, pozvala je države da se u većoj mjeri uključe u provođenje politike koja osigurava rodnu jednakost. Posebno se osvrnula na loš položaj žena koje pripadaju manjinskim grupama, kao što su, npr., Romkinje.

Tokom rasprave o ovoj temi čula su se mišljenja da će se efekti ekonomske krize posebno odraziti na stavke u raspodjeli budžeta koje su usmjerene ka ženskoj populaciji, kao što su socijalna davanja za trudnice i porodilje, dječiju zaštitu, itd. Iako daleko manje odgovorne za ekonomsku krizu zbog srazmjerno manje zastupljenosti u političko-ekonomskoj eliti, žene će se prve naći na udaru ekonomske krize i vjerovatno je da će teško izborena socijalna prava biti ukinuta pod izgovorom nedostatka sredstava. Stoga su pozvani članovi Parlamentarne skupštine da se dodatno angažiraju kako bi se izbjegao ovakav scenario.

Poslije toga, uslijedila je posebna rasprava o budućnosti kontrole konvencionalnog naoružanja u regionu OSCE-a. Eksperti iz ovih oblasti (D. Lider, SAD, A. Mazur, Rusija i M. Girsten, Centar OSCE-a za prevenciju sukoba) predstavili su osnovne međunarodne dokumente kojima se uređuje ova oblast, dosadašnji razvoj i perspektive, rizike i slabosti mehanizama kontrole i razoružanja, kao i nove prijetnje koje se javljaju. U raspravi je učestvovalo oko 20 delegacija iz SAD-a, Rusije, Finske, Gruzije, Litvanije, Ukrajine, Azerbejdžana, Armenije, itd. Poslanici su pozvali na reviziju Bečkog dokumenta i primjenu odgovarajuće odluke sa sastanka Ministarskog vijeća u Viljnusu 2011. godine.

Na kraju, aklamacijom je odobreno predsjedničko saopćenje povodom pogibije dva novinara u Siriji, koje je predložio predsjednik PSOSCE-a Petros Eftiminiju. „Kao predsjednik

Parlamentarne skupštine OSCE-a duboko žalim zbog nasilja i gubitaka života u Siriji. Kao članice OSCE-a i partneri, izražavamo zabrinutost zbog trenutne situacije i pozivamo na puno poštivanje ljudskih prava i osnovnih sloboda u ovoj zemlji. Odajemo počast novinarima koji su platili visoku cijenu kako bi svijet bio informiran.“

Generalni komitet za politička pitanja i pitanja sigurnosti

Na početku zasjedanja, Susan Bratli (Norveška), potpredsjednica Komiteta, prezentirala je rezultate rada nakon usvajanja Deklaracije iz Beograda. Vilja Aleknaite Abramikine (Litvanija), izvjestilac Komiteta, predstavio je svoje ideje u vezi sa izvještajem koji će biti razmatran na Godišnjem zasjedanju u Monaku, s posebnim osvrtom na kontrolu konvencionalnog naoružanja i situacije u arapskom svijetu, poslije čega je uslijedila rasprava. Ambasador Takan Ildem, stalni predstavnik Turske u OSCE-u i predsjednik Komiteta za sigurnost OSCE-a, upoznao je učesnike s aktivnostima svog komiteta, prijetnjama u regionu i strateškim ciljevima. Zatim je uslijedila rasprava o borbi protiv terorizma i kriminala. Prezenteri u raspravi bili su M. Mediko, šef Odjeljenja za prevenciju terorizma Ureda UN-a za borbu protiv droge i kriminala (UNODC), M. Marion, savjetnik u Grupi za aktivnosti borbe protiv terorizma OSCE-a (TNT-ATU), M. Jildiz, savjetnik u Strateškoj grupi za policijske poslove OSCE-a (TNT-SPMU) i N. Mališević, savjetnik za sajber kriminal u Sekretarijatu OSCE-a. Oni su predstavili ulogu i funkcije svojih grupa, kao i projekte i mjere koje provode tokom borbe protiv opasnosti i rizika kojima su društvo i članice OSCE-a izložene. Zaključeno je da je neophodno ojačati zakonodavne okvire u toj oblasti.

Generalni komitet za ekonomska pitanja, nauku, tehnoligiju i ekologiju

Izvjestilac Komiteta Toni Lojd (UK) predstavio je osnovne ideje i elemente svog izvještaja koje će razmatrati taj komitet tokom zasjedanja u Monaku. Presentaciju je održao Eustatios Lozos, stalni predstavnik Grčke u OSCE-u i predsjednik Komiteta za ekonomiju i pitanja okoliša. U izlaganju je ukazao na značaj ekonomske dimenzije za sigurnost regiona, posebno njenog socijalnog aspekta i pozvao na primjenu Mاستrihtske strategije (2003.). Zatim je uslijedila prezentacija Gorana Svilanovića, koordinatora OSCE-a za ekonomska pitanja i pitanja okoliša, u kojoj je upoznao učesnike sastanka s aktivnostima OSCE-a u oblasti ekonomske politike, vladavine prava, transporta i energetske politike, te borbe protiv finansiranja terorizma, pranja novca, korupcije i nelegalnih migracija. Rasprava je vođena o trenutnoj ekonomskoj i finansijskoj krizi u Evropi.

Generalni komitet za demokratiju, ljudska prava i humanitarna pitanja

Predsjednik Komiteta Mateo Mekaći (Italija) je u uvodnom izlaganju ukazao na značaj tema o kojima će se raspravljati i podsjetio na aktuelnost pitanja ljudskih prava u sadašnjim okolnostima.

Potpredsjednik Trećeg komiteta Alen Neri (Francuska) predstavio je rezultate primjene završne Deklaracije iz Beograda, s posebnim osvrtom na rezolucije o sprečavanju trgovine ljudima, zaštiti žrtava kriminala, borbi protiv ksenofobije i situaciji u Bjelorusiji. U raspravi je intervenirao Ž. P. Difo koji je ukazao na lošu situaciju u Ukrajini po pitanju vladavine prava i zaštite ljudskih prava te pozvao na djelovanje. Izvjestilac Komiteta Čoškun Čoruz (Holandija) predstavio je osnovne elemente svog izvještaja koji će biti razmatran na ovom komitetu tokom zasjedanja u Monaku. Ukazao je na osnovne principe kojima će se rukovoditi u izradi izvještaja. Cilj je da se uspostave minimalni međunarodni standardi koje će države poštivati u uređivanju pravosudnih i zatvorskih sistema. Reforme ovih sistema su nužne u

brojnim članicama i osnova su za uspostavljanje vladavine prava iz koje se crpi legitimitet zajednice. On je istakao da je neophodno naći balans između propisane kazne, uslova odsluženja i poštivanja ljudskih prava. U raspravi su, između ostalog, pokrenuta pitanja Julije Timošenko (Belgija, Kirgistan) i prava Kurda u Turskoj (Francuska).

Prezentacije su održali T. Greminger, predsjednik Ljudske dimenzije OSCE-a, J. Lenarčić, direktor Ureda za demokratske institucije i ljudska pitanja OSCE-a, i D. Mijatović, predstavnik OSCE-a za slobodu medija, koji su govorili o realiziranim projektima (obuke za sudije i tužioce u oblasti ratnih zločina, integracija Roma) i predstojećim aktivnostima i ciljevima (sloboda izražavanja na internetu).

U raspravi o reformi pravosudnih i zatvorskih sistema uvodno izlaganje imao je Manfred Novak, specijalista za ljudska prava i bivši specijalni predstavnik UN-a, koji je iznio podatke o popunjenosti zatvorskih kapaciteta, pogubljenjima, mučenju, prijetnjama pravosudnih organa u zemljama članicama OSCE-a. Na sjednici su govorili i rođaci i prijatelji osoba nad kojima su provedeni nezakoniti istražni postupci i donesene, kako je navedeno, neadekvatne presude.

Oni su ukazali na lošu situaciju i konkretna kršenja osnovnih ljudskih prava pri odsluženju zatvorskih kazni u pojedinim članicama OSCE-a. O slučaju iz Italije govorila je Lucija Uva, o Ukrajini Evgenija Timošenko, o Rusiji Bil Brovder i Bjelorusiji Irina Bogdanova. Zbog političke težine i konotacije, posebnu pažnju izazvalo je izlaganje E. Timošenko o situaciji i uslovima odsluženja zatvorske kazne njene majke Julije Timošenko, bivše predsjednice Vlade Ukrajine, u kojoj je optužila aktuelnu vlast u toj zemlji da pokušava da ubije Juliju Timošenko i pozvala OSCE da djeluje. U vrlo živoj raspravi poslanici su bili u prilici da iznesu svoja mišljenja o tim konkretnim situacijama i pozvali su članice OSCE-a da se ta organizacija dodatno angažira na otkrivanju i otklanjanju propusta i kažnjavanju prijestupnika.

Stalni komitet

Nakon usvajanja dnevnog reda, Petros Eftimiju, predsjednik PSOSCE-a, podnio je izvještaj o radu i upoznao članove Stalnog komiteta o aktivnostima tokom Ministarskog vijeća OSCE-a u Viljnusu, kao i drugim aktivnostima provedenim posljednjih mjeseci. Kao posebno značajno, on je ocijenio napredak u institucionalnom povezivanju i učestalijim kontaktima parlamentarne i međuvladine dimenzije OSCE-a.

Šef finansija PSOSCE-a Roberto Bateli (Slovenija) predstavio je svoj izvještaj i istakao da se troškovi organizacije kreću u okviru utvrđenog budžeta. PSOSCE raspolaže manjim budžetom u poređenju s drugim parlamentarnim organizacijama, ali dovoljno za potrebe funkcioniranja. U skladu s procedurom i rokovima, a do početka juna ove godine bit će prosljeđen nacrt finansijskog izvještaja za tekući period.

Spenser Oliver je u svom izvještaju predočio aktivnosti i rad Sekretarijata PSOSCE-a u proteklom periodu, te aktivnosti vezane za posmatranje izbora. Specijalni predstavnici PSOSCE-a i predstavnici ad hoc komiteta predstavili su svoj rad vezan za pitanja Belorusije, Moldavije, Afganistana, Južnog Kavkaza, te pitanja migracija i trgovine ljudima. Također, predstavljeni su rezultati posmatračkih misija koje su nadgledale izbore:

Kazahstan- zabilježena je ograničena sloboda medija i odsustvo opozicionih stranaka iz izborne trke.

Kirgistanu- navdene su neregularnosti u glasanju, mala zastupljenost žena među kandidatima, nedovoljna sloboda medija i međuetničke tenzije.

Tunis- visoka izlaznost, veliki iskorak ka demokraciji, sitnije neregularnosti.

Rusija- sužene mogućnosti za nadmetanje stranaka, nemogućnost registriranja pojedinih stranaka za izbore, slaba procedura i nadzor tokom prebrojavanja glasova.

Posebno živa rasprava je vođena o odluci predsjednika PSOSCE-a da se ne posmatraju predsjednički izbori u Rusiji, zakazani za 4. mart 2012. Odluka je donesena poslije konsultacije predsjednika s visokim zvaničnicima Međunarodnog sekretarijata PSOSCE-a. Odluku su osporili brojni članovi Biroa, među kojima su se istakli potpredsjednici PSOSCE-a V. Habsburg-Daglas i Ž. Š. Gardeto, i šef delegacije UK P. Botomli. Velikom većinom glasova donesena je odluka da se formira predsjednička delegacija koja će posmatrati izbore u Rusiji. Šef armenske delegacije pozvao je PSOSCE-a da posmatra izbore u toj zemlji, zakazane za 6. maj ove godine.

Sastanak Dragana Čovića, predsjedavajućeg Doma naroda i člana Stalne delegacije PSBiH u PSOSCE-a s predsjednikom PSOSCE-a Petrosom Eftimijem

Tokom 11. zimskog zasjedanja PSOSCE-a, predsjedavajući Doma naroda PSBiH i član Stalne delegacije PSBiH u PSOSCE-a Dragan Čović razgovarao s predsjednikom Parlamentarne skupštine OSCE-a Petrosom Eftimijem.

Govoreći o situaciji u BiH, Čović je istakao da se u zemlji vraća povjerenje, te da je šest političkih stranaka stvorilo ambijent u kojem se moguće dogovarati i o teškim pitanjima. On je naglasio da su nakon formiranja Vijeća ministara BiH postavljeni veoma visoki ciljevi, a jedan od njih je i aplikacija Bosne i Hercegovine za kandidatski status za EU do juna ove godine. Čović je rekao da su problemi u BiH komplicirano državno uređenje koje je prepreka funkcionalnosti, kao i teške socijalne i ekonomske prilike. On smatra da se velika sredstva izdvajaju za administraciju te da bi se više trebalo baviti ekonomijom, a manje politikom. On je naveo primjer namjenske, vojne industrije bivše SFRJ, čijih je 44 % kapaciteta bilo locirano u BiH, ali koji se danas ne mogu koristiti, jer nisu usvojene nove tehnologije. Predsjednik PSOSCE-a Petros Eftimiu interesirao se za odnose BiH s Republikom Hrvatskom i Srbijom, istovremeno nudeći pomoć PSOSCE-a u oblastima koje bi bile od koristi za Parlamentarnu skupštinu BiH.

Čović je naglasio je da su se dolaskom na vlast Borisa Tadića u Srbiji i Ive Josipovića u Hrvatskoj odnosi među zemljama regiona znatno poboljšali, napomenuvši da će ulazak Hrvatske u EU povoljno djelovati i na BiH.

Tokom susreta Čović je predložio da se jezici koji se govore u BiH, Srbiji, Hrvatskoj i Crnoj Gori uvrste kao zvanični jezici OSCE-a.

SEKRETAR
STALNE DELEGACIJE
PSBiH U PSOSCE-a

Jelena Rajaković

Dostaviti:

- Kolegijumu Predstavničkog doma
- Kolegijumu Doma naroda
- Komisiji za spoljne poslove Predstavničkog doma
- Komisiji za spoljnu i trgovinsku politiku, carine, saobraćaj i komunikacije Doma naroda
- Članovima Delegacije PSBiH u PSOEBS-u
- Sektoru za međunarodne odnose i protokol

Kopija: Ministarstvo inostranih poslova BiH

Dostavljeno:

- Naslovu
- a/a